

Klimaatplan: prioritaire acties

Beste Maldegemnaar,

'Ons klimaat verandert.' Het zijn woorden die u de laatste jaren al veel hebt gehoord. Internationale klimaatconferenties in Kyoto, Copenhagen, Parijs leren ons dat de globale opwarming van de aarde niet meer dan 2 graden mag bedragen als men de effecten van de klimaatverandering beheersbaar wil houden. Ook Vlaanderen en onze gemeente Maldegem zal in de toekomst gevat worden door klimaatveranderingen. Vandaar dat we als gemeentebestuur overgaan tot actie. De gemeente wil samen met haar inwoners, verenigingen en bedrijven werk maken van een klimaatgezond Maldegem. Het klimaatplan geeft aan hoe we de komende jaren willen evolueren naar een duurzame gemeente. Het plan wijst de richting aan, waar we naartoe willen en bevat concrete acties over alle beleidsdomeinen heen die we graag met u willen opstarten. Elk van ons denkt na over de toekomst van onze kinderen, onze kleinkinderen. We wensen allen dat zij het goed zullen hebben en dat ze mogen opgroeien in een gezonde omgeving. Vandaar deze warme oproep aan alle inwoners om samen te werken aan een klimaatgezond Maldegem.

Valerie Taeldeman
Schepen energie en klimaat

Dit is een lijst met acties die vanuit het gemeentebestuur zelf worden voorgesteld. Zowel het OCMW als bij de lokale politie worden ook acties ondernomen om de klimaatdoelstellingen te halen. Zo is er bij het OCMW een klimaatteam die systematisch acties onderneemt om de medewerkers en bewoners te sensibiliseren. Daarnaast worden maatregelen getroffen door het bestuur om de CO₂-uitstoot te verminderen.

1. Gemeente

1.2. Opmaak gebouwenpaspoort en energiezorgplan

De bestaande toestand van het gemeentelijk patrimonium wordt in kaart gebracht. Reeds beschikbare data en potentieelanalyses van de gebouwbeheerder worden hiervoor uitgebreid waar nodig. Dit vormt de basis voor de opmaak van energiezorgplan. Hierin wordt een duidelijke strategie uitgewerkt die zowel potentiële besparingen als noodzakelijke investeringen in kaart brengt, maar ook rekening houdt met gebruik en toekomstverwachtingen van een gebouw (behoefte-analyse) om een lock-in effect te vermijden.

1.4. Relighting gemeentelijke gebouwen

Vervangen van bestaande verlichting in alle gemeentelijke gebouwen door energiezuinige lampen en/of armaturen.

1.5. Energetische renovaties bestaande gebouwen (zwembad)

Op basis van het energiezorgplan wordt gestart met het jaarlijks uitvoeren van maatregelen met een korte terugverdientijd (< 5jaar) zoals isoleren van leidingen, correct onderhoud en afstellen ketels, optimaliseren sturing HVAC en verlichting (sensoren), vervangen oudste installaties, ...

Een voorbeeld hiervan is de stookinstallatie van het gemeentelijk zwembad. Het gemeentebestuur wenst daar een grondige renovatie van de stookinstallaties uit te voeren. In eerste instantie zullen 2 condenserende vloerketels vervangen worden. Daarnaast zal ook de luchtgroep in de zwembadhal vervangen worden. Tot slot komt er ook een zonneboilerinstallatie.

1.7. Sensibilisering en opleiding gemeentepersoneel

Sensibiliseer personeel en bezoekers m.b.t. energiezuinig gedrag en dit bevorderen door gerichte campagnes in het gebouw (lichten doven, trappen nemen, deuren dicht, enz. ....).

Opleiding gebouwverantwoordelijken met betrekking tot rationeel energiegebruik in specifieke gebouwen.

1.9. Optimalisatie wagenpark en sensibilisering personeel

Er wordt nagegaan of het eigen voertuigenpark, of het gebruik ervan, verkleind kan worden door beperking van het aantal verplaatsingen (door schrappen onnodige verplaatsingen, betere planning en autodelen tussen de verschillende diensten, vervanging van autoverplaatsingen door verplaatsingen met fiets of openbaar vervoer).

Het gemeentepersoneel wordt gesensibiliseerd met betrekking tot de CO₂-uitstoot van het wagenpark. Daarnaast wordt de 'chauffeurspersoneelsleden' de kans gegeven tot het volgen van een 'ecodriving' of Bewust, Economisch en Milieuvriendelijk rijden (BEM)-cursus.

1.11. Opmaak masterplan Eandis : openbare verlichting

Eerst en vooral laat de gemeente en masterplan OV opstellen door Eandis, waarbij zowel technische besparingspotentiëlen als bijhorende investeringskosten gedetailleerd in kaart worden gebracht. Daarnaast kan de bestaande straatverlichting systematisch omgevormd worden naar duurzamere alternatieven zodat het energieverbruik van de openbare verlichting daalt en dus ook CO₂ gereduceerd wordt.

2. Huishoudens

2.4. Wijkgerichte renovatiebegeleiding

Door individuele ondersteuning te bieden bij renovatie van woningen wordt de barrière voor bewoners verkleind om over te gaan tot (energiebesparende) renovatiemaatregelen. Dergelijke vorm van ontzorging leidt ook tot een betere kwaliteit van de werken en biedt de mogelijkheden om bijkomende maatregelen te combineren. Door dit op een wijkgerichte manier te organiseren wordt een schaalvergroting gecreëerd die helpt om de kostprijs te drukken (samenaankoop materialen, aanbesteding in groep, lokale aannemers, ...).

Om de ambitieuze doelstelling waar te maken zal speciale aandacht nodig zijn voor het bereiken en betrekken van kwetsbare groepen. Hiervoor zal nauwe samenwerking met het OCMW nodig zijn. Dit om na te gaan of bijkomende begeleiding en (financiële) ondersteuning noodzakelijk is. Onderzoek naar alternatieve financieringsmechanismen in functie van de doelgroep is essentieel.

2.5. BurgeRmeestersconvenant

Om burgers maximaal te betrekken in het initiatief van het Burgemeestersconvenant wordt door de milieudienst een 'BurgeRmeestersconvenant' opgesteld. Dit is een convenant dat wordt afgesloten met gemotiveerde inwoners die zichzelf engageren om op een structurele manier hun energieverbruik tegen 2020 met 20% te reduceren. Het gaat hierbij om zowel elektriciteitsverbruik als verwarmingsverbruik.

2.6. Bouwadvies aan particuliere huishoudens

Inwoners die een energiebesparende renovatie plannen, moeten tal van keuzes maken die vaak verdere energiebesparende investeringen faciliteren of net hypothekeren (cfr. Lock-in en fasering renovatie). Een goed begin van elke energiebesparende renovatie is dan ook een technisch advies. Een adviseur van Woonwijzer Meetjesland kan de inwoners wegwijs maken en in de technische mogelijkheden. Het duurzaam bouwadvies wordt gratis aangeboden.

2.7. Renovatie huurwoningen

Tussen het OCMW en Woonwijzer Meetjesland wordt een plan opgemaakt om woningen die in slechte staat zijn en waarin kwetsbare huurders wonen te gaan aanpakken en de trieste woonomstandigheden te verbeteren. Er zouden een 5tal gezinnen per jaar begeleid worden. In eerste instantie zullen de cliënten gescreend worden, alsook hun woonomstandigheden. Daarna worden de gezinnen geselecteerd en begeleid om een betere huurwoning te vinden (eventueel via een huurtoelage). De vrijgekomen woning wordt dan, in samenwerking met de eigenaar, aangepakt worden om in betere leefomstandigheden te voorzien voor nieuwe huurders. Daarnaast zegt het decreet omtrent leegstand dat de opbrengst van de belasting moet aangewend worden in het kader van huisvesting. Met deze middelen zou een rollend fonds kunnen opgericht worden. Via een gemeenteraadsbeslissing zou beslist worden wie in aanmerking komt, voor welke maatregelen en het bedrag dat kan verkregen worden.

3. Landbouw

3.1. Organisatie infoavonden

In samenwerking met partners uit de sector wordt een (of meerdere) infoavond(en) georganiseerd. Deze kunnen gaan over hernieuwbare energie, potentiële brandstofbesparing bij verwarming en/of landbouwvoertuigen, relighting (efficiëntere verlichting) van stallen, biodiversiteit. Specialisten ter zake komen dan de nodige informatie geven.

4. Tertiair

4.4. BurgeRmeestersconvenant

Om bedrijven maximaal te betrekken in het initiatief van het Burgemeestersconvenant wordt door de milieudienst een 'BurgeRmeesterconvenant' opgesteld. Dit is een convenant dat wordt afgesloten met gemotiveerde bedrijven die zichzelf engageren om op een structurele manier hun energieverbruik tegen 2020 met 20% te reduceren. Het gaat hierbij om zowel elektriciteitsverbruik als verwarmingsverbruik.

5. Transport

5.1. STOP IS TOP

STOP staat voor Stappen, Trappen Openbaar Vervoer en Privé-vervoer.

In het mobiliteitsplan van de gemeente wordt het STOP-principe uitdrukkelijk verankerd als uitgangspunt en toetssteen voor het gevoerde mobiliteitsbeleid en mobiliteitsplan. Het vormt de basis voor alle volgende acties met als doel het stimuleren van een 'modal shift' van personenwagens naar stappen, trappen of openbaar vervoer.

Bij elke (her)aanleg van infrastructuur wordt nagegaan of het STOP-principe kan worden toegepast zoals dit voorzien wordt in het nieuwe mobiliteitsplan.

5.2. Bijkomende publieke en private fietsenstallingen

Er worden vanuit de gemeente voldoende, veilige en in het straatbeeld duidelijk zichtbare fietsenstallingen nabij publieke en private bestemmingen geïnstalleerd (overheidsdiensten, winkels, horeca, sportpark, ...).

Daarnaast worden bouwheren voor appartementen gestimuleerd (of eventueel zelfs verplicht) om bij (ingrijpende) verbouwingen en bij nieuwbouw fietsenstallingen te voorzien, voldoende in aantal en voldoende in kwaliteit.

5.6. Centrum fiets- en voetgangersvriendelijk maken

Bepaalde voetpaden in het handelscentrum van Maldegem zijn smal en soms van mindere kwaliteit. De straten zijn dan weer niet aangenaam om te fietsen door druk autoverkeer dat soms ook nog te snel rijdt. Nochtans biedt in het bijzonder een centrum een grote potentie voor zachte weggebruikers: alle bestemmingen liggen er dicht bij elkaar (handel, horeca, kinderopvang, lokaal dienstencentrum, grote potentie door scholenconcentratie: kleuter, lager, secundair, ...), fietsers en wandelaars zorgen voor meer levendigheid, er zijn nogal wat seniorenvoorzieningen in het centrum én meer sociale contacten en zachte mobiliteit is gunstig voor de lokale middenstand (trouwere klanten). Daarom moet prioritair werk worden gemaakt van het fiets- en voetganger vriendelijk maken van het centrum.

Het bestaande winteractieplan, waarin speciale aandacht wordt besteed aan het sneeuw- en ijselvrij houden van fietsvoorzieningen, wordt up-to-date gehouden. De gemeente maakt tevens afspraken met het Vlaams Gewest wat betreft de ijsel- en sneeuwbestrijding op de fietsvoorzieningen langs Gewestwegen.

5.10. BurgeRmeestersconvenant

In combinatie met dezelfde actie eerder beschreven onder de sector huishoudens kan, naast het besparen op energieverbruik in de woning, ook een engagement worden aangegaan om het aantal voertuigkilometers van zoveel mogelijk gemotiveerde inwoners te reduceren. Bvb wordt in het convenant een reductiedoelstelling van 20% van de autoverplaatsingen opgenomen. Dit concept kan uitgebreid worden naar bedrijven die zich willen engageren om de klimaatdoelstelling te helpen halen.

5.15. Thuis- en wijkcompostering

Door thuiscomposteren te promoten en wijkcomposteerplaatsen te installeren moet geen GFT-afval worden opgehaald en afgevoerd. Dit zorgt voor minder afvalkilometers door belastende vrachtwagens. Maldegem maakt er effectief werk van om wijkcomposteerplekken te voorzien, twee locaties in Maldegem en één locatie in Adegem (volgens meerjarenplanning). Daarnaast staat Maldegem zeker open voor alle lokale buurtinitiatieven die de burgers zelf willen ondernemen. Neveneffecten: spontane sociale contacten op wijkcompostterreinen (sociaal weefsel)

6. Industrie

6.3. Duurzame bedrijventerreinen

De ontwikkeling van een nieuwe industriezone biedt tal van opportuniteiten, niet alleen m.b.t. energie- en grondstoffenverbruik en energievoorziening, maar bv wat betreft korte ketens op de bedrijventerreinen zelf (cf. industriële symbiose). Dit dient echter in detail onderzocht te worden in functie van potentiële bedrijven en industrieën die zich hier zullen vestigen.

Ook bestaande bedrijven kunnen ook aangezet worden om in te zetten op CO₂-reductie. Door energie-efficiëntie en CO₂-reductie kunnen bedrijven niet alleen een economisch voordeel halen, maar ook hun imago verbeteren.

7. Duurzame consumptie

7.2. Ecologisch groenbeheer

Bij onderhoudsdiensten voor inrichting en beheer van wegen en waterlopen, van parken en groen is er aandacht voor duurzaam maaibeheer, pesticidenvrij onderhoud, natuurbescherming en milieuzorg, gebruik van ecologisch materiaal voor o.m. bodemafdekking, bodemverbetering, bescherming van wateroevers, harmonisch park- en groenbeheer. Groenafval wordt zorgvuldig tot compost verwerkt. Wegbermen worden ecologisch gemaaid, deels via uitbesteding en alle bermmaaisel wordt afgevoerd naar de intercommunale compostering. Daarnaast wordt een sociaal terwerkstellingsbedrijf ingeschakeld voor het ecologisch groenbeheer: kleine maaiwerken, mechanisch of manueel onkruidvrij houden voetpaden en boomspiegels, kleine snoeiwerken, ...

7.3. Milieubewuste ambtenaren

De ambtenaren worden aangemoedigd tot een zuinig en verantwoord omgaan met energie, water, in het transport, enz.:

Enkele OCMW-werknemers gingen reeds aan de slag om tegen 2019 een reeks acties te hebben uitgevoerd. Regelmatig komen 7 klimaatmeesters samen om zaken uit te werken en de diverse groepen (medewerkers, buitendiensten, thuiszorg, cliënten en passanten) te sensibiliseren rond zaken als aandacht voor verlichting en verwarming, aankopen, mobiliteit, afval vermijden, sorteren, ...

8. Ruimtelijke ordening

8.1. Klimaatvisie voor duurzame en leefbare omgeving

Is een beleidsnota of gemeentelijk beleidsplan aan herziening toe dan wordt deze aan een klimaattoets onderworpen.

8.3. Visie voor ruimtelijk beleid implementeren

Vanuit de visie van het klimaatplan worden prioritaire maatregelen concreet gemaakt. Dit kan gaan om randvoorwaarden en normen, eventueel bovenop de gewestelijke normen, inzake EPB (nieuwbouw en renovatie), opvang van regenwater, groen, bebouwde oppervlakte en verharding, meervoudig ruimtegebruik en nabijheid van voorzieningen, gedeeld ruimtegebruik (semi-privé/semi-publiek), ruimte voor gemeenschappelijk wonen, delend wonen voor jong en oud, restrictieve parkeernorm, ruimte voor gebundeld parkeren, auto- en fietsdelen, gevelgroen en groendaken, materiaalgebruik en dergelijke.

Algemeen wordt nagegaan of de principes voor klimaatneutrale wijken kunnen opgenomen worden in een verordening. Daarnaast wordt bekeken of er bij projecten van meer dan 4 woningen een minimum aan groenvoorziening (bvb via groendak of groenparkjes) kan worden opgelegd. Op deze manier zou het hitte-eiland effect in bebouwde kernen ingeperkt worden. Bij heraanleg van straten wordt via de gemeentelijke groendienst gekeken op welke manier groen in de straat het best kan worden ingeplant.